

star nad 200 let, je nakitjen z raznimi slikami.*) V. dvorana, zvana „Condolenzzimmer“ (milovalna soba) ima okna iz slikane steklenine, kar ji daje nekako svečano tmino, in h krati vzrokuje človeškemu čutu nekako otožne vtise. Strop te dvorane star je blizo 400 let. VI. dvorana, obednica (Speisesaal), je posebno lepa. Stene zastojé iz samega likanega marmeljna, ókna so enako sprednji (V.) dvorani iz barvane steklenine; — obilno mnogoverstnega porcelanastega pomizja, pa kaže tudi v tej struki, kakošnega orodja so se posluževali pri obedih starodavni predniki. Svéčnik sredi dvorane star je 400 let. VII. in VIII. soba imate mnogo starinskih slik in potrétoev.

(Dalje prihodnjič.)

Dopisi in novice.

Iz Cerknice. Šolsko obiskovanje tukaj ne more že k redu priti. O vseh svetih razsajala je kolera, in že je bilo na tem, da se šola porabi za bolnišnico. Hvala Bogu, da je kmalu ponehala kužna bolezen. Dne 10. novembra pričeli smo z vsakdanjim naukom. Mesca decembra smo zgubili podučitelja, šoli na škodo. Zdaj se nam pa kože zopet silijo. V okolici so močno razširjene. Na Uncu je nekaj šolske mladine in drugih otrok za kozami zbolelo. Tudi ondotni učitelj varuje posteljo, straža pa šolsko hišo, da se sovražnik derži v sponah.

Naše šolske razmere so še precej vgodne, ker imamo mnogo šol. prijateljev. Naj omenim posebnega dobrotnika naše šole. Gospod Anton Krašovic, posestnik v Dolenji vasi, ud okr. šol. sveta, mnogospoštovan rodoljub, daroval je svoj čebelnjak, ki je stal na šolskem vertu, tukajšni ljudski šoli v popolno last. Slava!

Iz Idrije. Lep učen pripomoček je dobila tukajšna c. k. rudniška šola od slav. c. k. dež. šolskega sveta. Dobila je več tabel krasno slikanih strupenih rastlin v jako veliki obliki, potem tudi Patek-ove table o barvoznanstvu s knjigo vred. Za dragočeni dar se izreka iskrena zahvala!

Iz Vipave. Revnim in precej obilnim obiskovalcem tukajšne čveterorazredne ljudske šole doide marsiktera dobrodejna denarna podpora v prid učnega napredovanja; ker vediti se mora, kako sila težavno je vspešno podučevati, ako ubogi učenci nimajo, česar bi v šoli naj bolj potrebovali, učnih pripomočkov.

Blagodušni prebivalci vipavskega trga, kakor tudi sploh prijatelji ljudske šole spoznajo »revo« ter ji blagovoljne podpore nikakor ne odrekájo. Tako je odbor za svečanost cesarjeve petindvajsetletnice obernal 27 gl. v blagi namen, da se nakupijo knjige in drugo sila potrebno šolsko orodje ubogim učencem in učenkam tukajšne šole v korist.

Ravno tako so darovali c. kr. okr. nadzornik č. g. Luka Hiti 10 gl., odvetnik g. dr. Gregor Ložar 5 gl., g. Andrej Ditrich 5 gl., in posebno do-

*) Opomnjeno naj bo mimogredé, da je vse pohišeje in tudi večina strófov vi-težkega gráda nanesena skupaj iz raznih starih avstrijskih samostanov in gradov; tedaj same zelo sloveče starine (vse original) iz srednjega véka. Strežnik nas je v vsaki sobi s krepkim glasom pozorne delal na posebno znamenite predmete.

brotna g. Mayer-jeva častivredna trgovska hiša, ki z dobrotljivimi darovi ubogih učencev nikdar ne pozabi.

Naj bo vroča solzica učeče se uboge mladine spomin nepozabljive hvale vsem č. g. blagodušnim podpornikom vipavske ljudske šole!

Hrabroslav Perné,
učitelj.

Iz Železnikov. Javna zahvala. Lanskega leta je bil poslal naš rojak, blagorodni gosp. Jakob Trojar, c. k. nadlajtenant v pokoji, zdaj bivajoč v Holomuc-u na Moravskem, v razvedrilo naših pridnih šolarjev velik stereoskop z 59 slikami vred. Letos k novemu letu poslal nam je kot doklado k temu zopet 20 slik, in sicer 11 sprelepih transparentnih in 9 drugih; med poslednjimi so nekatere iz dunajske svetovne razstave. Štejem si v dolžnost, da izrekam imenovanemu gospodu javno zahvalo za ta lep dar.

Josip Levičnik,
učitelj in pervosednik krajnega šol. sveta.

Iz Ljubljane. Okrajni zbor učiteljev iz ljubljanske okolice je bil 29. i 30. decembra p. l. Od 20 učiteljev jih je prišlo 19. Gospod pervosednik, c. k. okrajni šolski nadzornik pl. Gariboldi si je v svojega namestovalca odbral gosp. Uraniča iz Preserja, zapisovala sta gg. Kernec in Praprotnik France. Gospod okraj. nadzornik je priporočeval učiteljem natančnost v vradnih spisih, posebno pa v šolskih matrikah, ker po §. 48 postave za vstanovitev ljudskih šol se bodo šolski okraj (Schulsprenge) pregledali, podlaga temu bode pa ravno šolska matrika itd.

V stalni odbor za l. 1874 sta stopila gg. Borštnik iz Šmarije in Govekar iz Iga. Posvetovali so potem se o učnem čertežu. O posameznih strokah so poročevali gg. učitelji verstoma, kakor je bilo določeno, nekaj v slovenskem nekaj v nemškem jeziku. Ker učni in šolski red v §. 41 našteva v 1. razrednih ljudskih šolah v zgornjem razredu 18, v spodnjem 12 ur, privzemši ure za verouk, bode se v šolskem letu 1874 v ljubljanski okolici podučevalo po 25 ur na teden, od katerih pride 21 ur na učenika, drugo na kateheta, čertetik bode prosti dan in tako odpade 5 ur. Potem so odmerili vsakemu nauku svoj učni čas; uro podučevanja v verouku bodo pa odločili gg. katehetje sami, in pri tem bode ostalo; med posamezne ure pa razdele gg. učitelji nauke, in predlože načert okrajni šolski oblastniji. Govorili so tudi o novi avstrijski meri in vagi in tudi o tem, kako je potrebno, širiti ta znanost med ljudstvom. G. pervosednik je razlagal, kaj je poldnevnik, kako se določuje zemljepisna širjava, kako se merijo poldnevne čerte i. dr.? G. Kuhar pa je za poskušnjo podučeval v novi meri in vagi, posluževaje se zbirke učil na c. k. izobraževališču.

Razgovarjali so se tudi o okrajni šolski bukvarnici. Le-ta ima dosih-dob le 62 bukev večema podarjenih, prihodkov je bilo 19 gl. (10 gl. je podarila sl. hranilnica, 9 pa okr. nadzornik). Za prihodnje leto je dovoljenih 132 gl. Za ta denar bodo naročili 7 pedagogičnih listov, nakupili bukev priporočenih v ukaznem listu, in bukev, ki se rabijo na c. k. izobraževališču, druge nakupivne bukve določuje g. nadzornik. K sklepu sta govorila g. nadzornik in v imenu učiteljev g. Kuhar in seja je bila končana ob 11. uri drugega dne.

— Deželni zbor kranjski je 9. p. m. obravnaval predlog finančnega odseka, naj se za osnovo deželne zaloge slovenskih šolskih knjig, za izdavanje slovenskih učnih in vadnih knjig za srednje, mestne in strokovne šole, dovoli deželnemu odboru svota 10.000 gl. iz deželnega zaklada kot brezobrestna založba na razpolaganje. Proti predlogu je govoril obsirno gsp. Dežman, za pred-

log sta govorila dr. Costa, dr. Zarnik in poročevalec dr. Bleiweis. Predlog je bil po več kot triurni debati sprejet.

— (Učiteljsko društvo za okraje Kozje, Sevnica in Brežice) bude imelo 22. t. m. redni shod v Rajhenbergu. Dnevni red obsega med drugim: 1. Poročilo o dunajski svetovni razstavi, zanimajoče znamenitosti na šolskem polju. 2. Slovenski glagol. 3. Dušeslovje. 4. Zemljepisje v ljudskeji šoli, dalje. 5. Posamezni nasveti.

— (Deželna učiteljska konferencija) za štajerske učitelje bude v prihodnjih šolskih počitnicah v Gradci. Razgovor bude tudi o najvažnejši točki za narodne šole na slovenskem Štajerju, pa tudi za vse slovenske šole, namreč o slovenskih učnih knjigah. Želimo, da bi dotični odposlanci učiteljev iz prednjih slovenskih okrajev to vprašanje dobro pretresovali, ter se uže pred v tej točki zedinili in soglasno dobre nasvete vladi stavili.

— (Goriška preparandija) je letos primerno jako manje obiskovana, nego vlani. Pravih kandidatov je v I. razredu slovenskem 5; v I. laškem nobenega; v II. slov. 6; v II. laš. 5; v III. slov. 6; v III. laš. 3. Zraven tega je poslušalcev v I. slov. 3 in v II. laš. 1. Da je letos tako malo pripravnikov, uzrok je baje edino to, ker so zdaljšali dosedanjo trirazredno preparandijo na štirirazredno; uže letošnji drugoletniki bodo morali menda dognati 4 tečaje. — Za slovenske pripravnike sta prišla na goriško učiteljske dva nova profesorja, namreč gospod prof. Lavtar iz Ljubljane, za matematiko in fiziko, in gosp. Kersnik iz Novega mesta za zgodovino in slovensčino. Prirodopis podučuje v vseh razredih v nemškem jeziku gosp. prof. Franjo Erjavec.

»Nar.«

Razpisi učiteljskih služeb.

Na enorazredni ljudski šoli v Zdolah blizu Brežic s 400 gold. letne plače 60 gold. osobne priklade in prostim stanovanjem. (S I. majnikom t. l. bo znašala plača 550 gold.)

Slovenskega in nemškega jezika zmožni prosilci naj vložijo svoje pravilno obložene molbe do 24. t. m. pri krajnem šolskem svetu v Zdolah. (Post Videm.)

— V ptujskem šolskem okraji so izpraznjene podučiteljske službe na dvorazrednih šolah pri sv. Marku, sv. Marjeti, v šent Vidu, v Vurmbergu, Cirkovecih in pri sv. Barbari v Halozah.

Plača iznaša na prvih treh šolah 240 gld. in 60 gld. osobne priklade, v Cirkovecih in pri sv. Barbari 240 gld., 60 gld. iz deželne in 100 gld. iz krajnega š. sveta blagajnice.

Stanovanje je povsod prosto. V Vurmbergu ima podučitelj razen plače 100 gld. še njivo, vrt in gospodarsko poslopje v brezplačni rabi, pri sv. Barbari pa tudi zastonj kurjavo.

Enako se oddajete dve podučiteljski službi pri veliki Nedelji in sv. Miklavžu v ormuškem š. okraji, prva s plačo 240 gld., 60 gld. iz deželne in 50 gld. iz okrajne š. denarnice kot osobno priklado, druga pa z 240 gld. plače in 60 gld. osobne doklade. Prosto stanovanje na obeh. Omenja se, da se bodo s I. majem 1874 plače povišale.

Nemškega in slovenskega jezika zmožni prosilci naj svoja pravilno obložena pročila do konca meseca januarja 1874 položijo pri dotičnih krajnih š. svetovalstvih.